

JOE HILL

FURCSA IDŐJÁRÁS

NÉGY FANTASZTIKUS TÖRTÉNET

PILLANATFELVÉTEL

1

Shelly Beukes állt az autóbehajtónk végénél, és összehúzott szemmel bámult a rózsaszínű, földszintes homokkő házra, mintha még sosem látta volna azelőtt. A saját méreténél több számmal nagyobb ballonkabátot viselt, és egy ananászos és trópusi virágos mintájú vászontáska volt nála. Akár a szupermarketbe is igyekezhetett volna, ha van ilyesmi gyalogszerrel elérhető távolságban – mint ahogy nem volt. Kétszer is oda kellett pillantanom, mire rájöttem, mi a baj a látvánnyal: Shelly elfelejtett cipőt húzni, és koszos volt a lába, szinte fekete a szutyoktól.

A garázsban voltam, *tudóskodtam* – apám nevezte így, valahányszor eldöntöttem, hogy tönkreteszek egy tökéletesen működőképes porszívót vagy tv-távírányítót. Többet romboltam, mint építettem, viszont nemrég sikerült rádióhoz csatlakoztatnom egy Atari joysticket, úgyhogy a TŰZ gomb lenyomásával léptethettem az állomások között – pihent agyú ötlet, mégis kivívta a bíráló bizottság elismerését a nyolcadikosok tudomány & technika bemutatóján: kék szalaggal jutalmazták a kreativitásomat.

Amikor Shelly megjelent délelőtt a házunknál, a bulimordályomon dolgoztam. Úgy nézett ki, mint a két világháború közötti sci-fik halálsugárvetője: a fegyvercső egy ütött-kopott réztölcsér volt, ehhez jött a Luger-markolat, ravasszal (összeforrasztottam egy trombitát és egy játék pisztolyt, így született meg). Amikor meghúztad a ravaszt, elbődült, mint valami léggürt, vakufények villantak, és halálsugár helyett konfetti- és papírszalag-zuhatagot lőtt ki magából. Azt találtam ki, hogy ha sikerül tökéletesítenem, apa meg

én elvihetnénk a játékgyártókhoz, esetleg eladhatnánk az ötletet a Spencer Gifts üzletláncnak. Ahogy az oroszláncörmeiket próbálgató mérnökök többsége, úgy én is alapvetően ifjúkori csínytevésekkel gyűjtöttem tapasztalatokat. A Google csapatában sincs egyetlen srác sem, aki ne akarta volna feltalálni a lányok szoknyáján átlátó röntgenszemüveget.

Az utca felé célozgtam a bulimordályommal, amikor megpillantottam Shellyt: éppen részegeződött az irányzék. Letettem a szuperfegyveremet, hogy jobban szemügyre vehessem. Én láttam őt, ő viszont nem látott engem. Olyan volt kintről benéznie a garázsba, mintha egy bányaakna áthatolhatatlan sötétjét kémlelné a tekintetével.

Oda akartam kiáltani neki, de aztán megláttam a csupasz lábfejét, és megakadt a torkomban a levegő. Némán figyeltem őt egy darabig. Mozgott az ajka. Suttogva beszélt magában.

Időnként hátrapillantott arra, amerről jött, mintha attól tartana, hogy mögé talál settenkedni valaki. De egyedül állt az úttesten, a borús égbolt alatti nyirkos és mozdulatlan világban. Emlékszem, végig az utcán ki voltak készítve a kukák, késtek a szemetesek, és bűz terjengett.

Szinte az első pillanattól fogva fontosnak éreztem, hogy semmi olyat ne tegyek, ami megijeszthetné. Nem volt konkrét okom az elővigyázatosságra – de hát gondolkodásunk java bőven a tudatos szint alatt zajlik, és semmi köze a racionalitáshoz. Ez az ősi, úgynevezett „majomagy” rengeteg információt gyűjt olyan finom jelekből, amelyeknek a beérkezéséről sincs tudomásunk.

Úgyhogy amikor a behajtó lejtőjén kiballagtam az úttesthez, még csak nem is néztem Shellyre. Hüvelykujjamat a zsebembe akasztva fürkésztem a horizontot, mintha egy távoli repülőgép haladását figyelném. Úgy közelítettem meg, ahogy egy sántikáló kóbor kutyához lépsz oda – ami aztán vagy reménytelen rajongással megnyalja a kezedet, vagy vicsorogva neked támad. Nem is szólaltam meg, míg karnyújtásra nem voltam tőle.

– Ó, üdv, Mrs. Beukes – mondtam, mintha csak most venném észre. – Jól érzi magát?

Felém lendült a feje, és kövérkés arcán kedélyes jóindulat terült szét. – Mondhatom, szépen meg vagyok kavarodva! Egészen idáig kicaplattam, csak tudnám, hogy miért! Nem is ma kell jönöm takarítani!

Mindenre gondoltam, csak erre nem.

Annak idején Shelly kedd és péntek délutánonként felmosott, porszívózott és rendet rakott a házunkban. Már akkor is öreg volt, de olyan tetre kész életerő feszítette, mint egy olimpiai kerettag jégtekést. Pénteken egy tálca süteménnyel hagyott bennünket magunkra – egy tálca finom, lefóliázott datolyás sütivel. Az volt ám a sütemény. Ilyesmit ma már sehol nem kapni, a crème brûlée se finomabb a Four Seasonsben egy csésze teával.

Csak hát 1988 augusztusára engem mindössze néhány hét választott el a gimnázium megkezdésétől, és szinte megdupláztam az életkoromat azóta, hogy Shelly utoljára takarított a házunkban. Még 1982-ben, a szívkoszorúér-műtétje után maradt el tőlünk, amikor az orvosa pihenést javasolt neki. Shelly azóta is pihent. Engem az egészből maximum az érdekelhetett volna, hogy egyáltalán miért vállalta el a munkát annak idején. A pénzre nem volt rászorulva, az biztos.

– Mrs. Beukes? Esetleg apa szólt, hogy tessék átjönni és segíteni Marie-nek?

Marie a mostani bejárónőnk volt, egy vaskos, nem valami szörnyen okos lány a húszas évei elején, harsány nevetéssel és gusztos, szív alakú hátsóval, ami kiválóan megidézhető képeket szolgáltatott éjszakai maszturbálásaimhoz. El nem tudtam képzelni, miért gondolta volna apám, hogy Marie-nek segítségre van szüksége. Tudomásom szerint nem vártunk vendégeket. Nem tudom, jártak-e nálunk vendégek bármikor is.

Shelly mosolya elhalványult. Újabb aggodalmas pillantást vetett a háta mögé. Végignézett az utcán, és amikor visszafordult felém, rémület ült a szemében.

– Nem tudom, cimbi... mondd meg te! Miért, nem kellett volna kisikálnom a fürdőkádat? Azt tudom, hogy a múlt héten nem jutottam hozzá, pedig förtelmesen néz ki. – Dünnyögve matatni kezdett a táskájában. Felpillantott, csalódottan összepréselte az ajkát. – A rohadt életbe. Kisétáltam a házból, a kurva Ajaxot meg nem otthon felejtettem!

Összerezentem. Igazság szerint azon se hökkentem volna meg jobban, ha széttárja a ballonkabátját, és kiderül, hogy alatta anyaszült meztelen. Oké, Shelly Beukes nem volt az a tipikus karót nyelt idős hölgy – emlékeim közt szerepelt, amikor egy John Belushi pólóban takarított a házukban –, de sosem hallottam, hogy a „kurva” szót kiejtette volna a száján. Még a „rohadt életbe” is alábbi volt a megszokott társalgási stílusánál.

Shelly ügyet sem vetett megütközésemre, csak mondta tovább a magáét: – Szólj apádnak, hogy majd holnap kitakarítom a kádat. Tíz perc az egész, és úgy fog ragyogni, mintha még soha senki nem tette volna bele a seggét.

Vászon válltáskája hirtelen szétnyílt. Belepillantva egy viharvert, szutykos kerti törpét láttam, néhány üres üdítő dobozt és fél pár lestrapált, öreg edzőcipőt.

– Jobb, ha hazamegyek – dünnyögte Shelly monoton robothangon. – A búr már nem tudja elképzelni, hová lettem.

A búr a férje volt, Lawrence Beukes, aki Fokvárosból emigrált Amerikába még a születésem előtt. Larry Beukes az egyik legizmosabb férfi volt, akit ismertem, egy korábbi súlyemelő, a cirkuszi erőművészek erekkal átszőtt bikanyakával és kigyúrt karjaival. Munkaköri kötelezettsége volt a debellaság. A hetvenes években egész sor edzőtermet nyitott, azokkal alapozta meg az egzisztenciáját, éppen amikor Arnold Schwarzenegger kezdte beverekedni magát olajozott,

észbontó izomkötegeivel a köztudatba. Larry és Arnie annak idején ugyanabban a naptárban szerepeltek. Larry Mr. Február volt, és a hóban pózolt, a micsodáját takaró feszes, fekete ksigatyát leszámítva meztelenül. Arnie Mr. Június volt, és csillogó testtel állt a tengerparton, egy-egy bikinis lánnyal mindkét szálfá karján.

Shelly még egy utolsó pillantást vetett maga mögé, aztán csoszogva odébbállt, de az irány, amerre indult, csak még messzebb vitte a házuktól. Amint elfordította rólam a tekintetét, már nem is léteztem számára. Ezt abból állapítottam meg, hogy az arca újra teljesen kifejezéstelen lett. Az ajka meg-megmozdult, ahogy csendes suttogással kérdéseket tett fel magának.

– Shelly! Figyeljen csak, úgyis meg akartam kérdezni Mr. Beukest... hogy... – Gyötörtem az agyamat, milyen megbeszélhivő lehet nekem Larry Beukesszal. – Hogy nem akarna-e megbízni valakit a fűnyírással! Neki jobb dolga is van, nem igaz? Nem bánja, ha el-sétálok magával a házukig? – A könyökéért nyúltam, és megfogtam, mielőtt eltévedhetett volna mellőlem.

Összerezent – mintha alattomban settenkedtem volna oda hozzá –, aztán rám villantotta azt a bátor, kihívó mosolyát. – Igen, mindig mondom a papának, hogy hívnunk kell valakit, aki lenyírja a... a... – Kialudt a szemében a fény. Képtelen volt felidézni, mit kellene lenyírni. Egy aprócska fejrázás után folytatta: – ...azt a micsodát, már nem is tudom, mióta. Gyere csak velem. És tudod, mit? – A kezemre tette a kezét. – Azt hiszem, van otthon abból a sütiből, amit annyira szeretsz!

Rám kacsintott, és egy pillanatra biztos voltam benne, hogy tudja, ki vagyok, sőt azt is tudja, hogy ő maga kicsoda. Shelly Beukes tudata kristálytisztá volt az egyik pillanatban, és zavarodott a másikban. A szemem láttára illant el belőle az értelem – mint amikor egy szabályzókapcsolós lámpa fénye tompa derengéssé halványul.

Úgyhogy hazakísértem. Rossz volt nézni a csupasz lábfejét a forró betonon. A füledt levegőben szűnyogok röpködtek. Egy idő

múlva észrevettem, hogy Shelly kivörösödött arcán verejték csillog az öreghölgyes szőrszálak között. Arra gondoltam, le kéne vennie a ballonkabátot. Elismerem, megfordult a fejemben a lehetőség, hogy a kabát alatt nincs rajta semmi. Tekintve zavarodottságát, ezt sem lehetett kizárni. Mégis leküzdöttem a feszengésem, és megkérdeztem, ne vigyem-e a kabátját. Gyors fejrázás volt a válasz.

– Nem, mert akkor felismerne.

Ez olyan ámulatba ejtő sületlenség volt, hogy egy pillanatra meg is feledkeztem a helyzetről, amiben voltunk, és úgy reagáltam, mintha Shelly még mindig régi önmaga volna, egy józan ítélőképességre birtokában lévő ember, aki szerette a *Jeopardy!* tv-vetélkedőt, és szinte brutális eltökéltséggel sikálta makulátlanra a tűzhelyeket.

– *Kicsoda?* – kérdeztem.

Odahajolt hozzám, és sziszegősre fogott hangon közölte: – A Polaroid Ember. Az a szarházi, sunyi alak a lehajtható tetejű autójával. Fényképeket készít, amikor a búr nincs a közelben. Nem tudom, mi mindent vett már el a kamerájával, de ez nem mehet így tovább. – Megmarkolta a csuklómat. A teste még mindig vaskos volt, erős keblekkel, a keze viszont csontos és karomszerű, mint egy varjú lába valami tündérmesében. – Ne hagyd, hogy lefényképezzen. Ne hagyd, hogy sorra elvegyen tőled mindent.

– Majd résen leszek. De tényleg, Mrs. Beukes, mindjárt hógutát kap abban a kabátban. Hadd vigyem maga helyett. Ha mindketten nyitva tartjuk a szemünket, rögtön belebújhat, amint meglátjuk, hogy jön a pasas.

Hátrahúzta a fejét, és összecsapított szemmel, gyanakodva méregetett, mintha egy kétes szerződés apró betűvel szedett lapalji részét tanulmányozná. Végül szipákolt egyet, lerázta magáról a hatalmas ballonkabátot, és a kezembe nyomta. Nem volt mezetlen alatta, viszont fekete edzőtermi sortot viselt és egy pólót, kifordítva, és a hátuljával elől: a címke ott fityegett az álla alatt. Bütykös térdű lába riasztóan fehér volt, vádlija visszeres. A karomra

hajtogattam átizzadt, gyűrött kabátját, aztán kézen fogtam, és folytattuk utunkat.

Cupertino északi részén fekvő kis kertvárosi lakókönyékünk, az Arany Liget utcái egymást metsző kötélkarikákként helyezkedtek el, egyenes vonalat mutatóba se lehetett találni. Ránézésre a házak stílusa igencsak vegyesnek tűnt – egy díszvakolatos spanyol hacienda itt, egy gyarmati stílusú téglapépület ott. Viszont ha eleget forgolódtál a környéken, rájöttél, hogy igazából ez alapvetően mind ugyanaz a ház – ugyanaz a beosztás, ugyanannyi fürdőszoba, ugyanolyan stílusú ablakok –, csak éppen más-más jelmezbe bújtatva.

Beukesék háza egy kamu viktoriánus volt, de „strand” motívumokkal kiegészítve: a lépcsőhöz vezető járda betonjába kagylók voltak beágyazva, a bejárati ajtón napszítta tengeri csillag lógott. Lehet, hogy Mr. Beukes edzőtermei a Neptun Fitness nevet viselték? Vagy az Atlantisz Atlétikát? Vagy netán a konditermekben használt Nautilus erőfejlesztő gépekre akart volna utalás lenni? Már nem emlékszem. Az a nap – 1988. augusztus 15-e – nagyrészt ma is elevenen él az emlékezetemben, de ezt a bizonyos mozzanatot illetően valószínűleg már akkoriban sem voltam tisztában a válasszal.

Az ajtóhoz vezettem Shellyt, aztán becsöngettem. Simán be is engedhettem volna – hiszen a saját háza volt –, de nem gondoltam, hogy azzal megfelelően kezeltem volna a helyzetet. Úgy éreztem, el kell mondanom Larry Beukesnak, milyen messzire elkóborolt a felesége, és a lehető legtapintatosabb módon megértetni vele, mennyire zavarodottnak tűnt közben a viselkedése.

Shelly nem adta jelét, hogy ráismert volna a házukra. Álldogált a lépcső tövében, és békésen nézelődve, türelmesen várakozott. Néhány másodperccel korábban ravaszdinak, sőt enyhén fenyegetőnek tűnt. Most úgy nézett ki, mint egy unatkozó nagymama, aki házról házra jár cserkész unokájával, hogy társasággal tartsa a gyereket, míg az előfizetőket toboroz magazinoknak.

Ahogy ott álltunk, felötlött bennem, hogy Larry Beukesnak valószínűleg *tényleg* fel kellene fogadnia valakit fűnyírásra. Az udvar elhanyagolt volt és gyomos, a gyepet felverte a pitypang. Magára a házra pedig ráfért volna egy alapos lemosás: az eresz alatt a falon penészfoltok éktelenkedtek. Jó ideje jártam erre utoljára, és valószínűleg akkor is csak végigsiklaltam a tekintetemet a portán.

Larry Beukes azelőtt mindig egy porosz tábornok kötelességtudatával és energikusságával tartotta rendben az ingatlanát. Hetente kétszer lehetett látni, ahogy gödröcskés állat felszegve, nagy kar kivágású pólójában hullámzó bronzbarna hátizmokkal tologatja a kézi fűnyírót. Más gyeppek zöldek voltak és ápoltak. Az övé *manikűrözött* volt.

Persze amikor ez az egész történt, még csak tizenhárom éves voltam, és ma már értem, amit akkor nem fogtam fel: Lawrence Beukes kezéből kezdtek kicsúszni a dolgok. Apránként elveszítette azt a képességét, hogy a mindennapokban ellavírozzon; hogy akár csak a kertvárosi lét nem különösebben megerőltető elvárásainak megfeleljen. Kivette belőle az erőt a stressz, hogy egy mindinkább gyámkodásra szoruló asszonyról kellett gondoskodnia. Feltételezem, csak a neveltetése – a személyes fittségről való felfogása, ha úgy tetszik – és veleszületett optimizmusa tette lehetővé, hogy kitartson, és azzal ámítsa magát, hogy képes mindenben változatlanul helytállni.

Már kezdtem azt hinni, hogy esetleg vissza kell kísérenem Shellyt hozzánk, és ott várni vele, amikor lendületesen a behajtóra kanyarodott Mr. Beukes tízéves, bordó Town Carja. Larry úgy száguldott, mint valami gazfickó a Starsky és Hutch párossal a nyomában, fel is ugratott a járdaszegélyre, ahogy alászedte a kormányt. Verejtékben úszva kiszállt a kocsiból, megbotlott, és majdnem orra esett az udvaron.

– Ó, Jézusom, hát itt fatty! Már mindent tűfé tettem érted! Majdnem infarktót kaptam miattad. – Larry akcentusa hallatán rögtön az apartheid jutott az eszedbe, és a kínzás, és aranyozott

trónusokon, márványpalotáinkban üldögélő diktátorok, bóklászó szalamandrakkal a falakon. Ami igazságtalan. Elvégre Larry Beukes acél súlyzótarcsákkal kereste a kenyerét, nem pedig embervéren kitermeltetett gyémántokkal. Persze voltak hibái – Reaganre szavazott, színészióriásnak hitte Carl Weatherst, és elérzékenyült az ABBA dalai hallatán –, de tisztelte és imádta a feleségét, és ehhez képest eltörpültek a jellemhibái. Most így folytatta: – Éppen csak beugrottam a szomszédhoz, Mr. Bannermanhez, ety kis mosószerért. És mire físzajöttem, eltűntél, mint a csinos kis hölty David Cobberfelt trükkjében.

És a karjába kapta a feleségét, mintha meg akarná rázni fegyelmezésül, de helyette csak alaposan megölelgette. Amikor Shelly válla fölött rám nézett, könnyek csillogtak a szemében.

– Minden rendben, Mr. Beukes – vigasztaltam. – A feleségének kutya baja. Csak hát... ööö... megkavarodott.

– Nem kavarodtam meg. – Shelly kis, ravaszdi mosolyt villantott a férjére. – Csak elbújtam a Polaroid Ember elől.

Larry Beukes megrázta a fejét. – Csend letyen. Hallgass, asszony. Először is befiszlek a napról. Úristen, milyen szutykos a lábad. Le kellene feteessem feled, mielőtt belépsz. Szét fogod hordani a koszt a lakásban.

Amit mondott, érzéketlennek és kegyetlennek tűnt, de könnyes volt a szeme, és nyers, sebzett gyengédséggel a hangjában teremtette le az asszonyt: az imádott öreg kandúroddhoz beszélsz így, amikor az letépett füllel jön haza az éjszakai kujtorgásból.

Larry Beukes elmasírozta mellettem a feleségét, fel a téglalépcsőn és be a házba. Éppen menni akartam, gondolván, hogy rólam máris megfeledkeztek, amikor Larry sarkon fordult, és az orrom alá dugta remegő mutatójját.

– Fan számodra falamim – mondta. – Nehotty köddé fájj nekem, Michael Buzzatti.

Azzal becsapta maguk mögött az ajtót.